

گروه آموزشی ایمنی صنعتی
Lesson Plan – طرح درس

نام درس: مهندسی محیط‌زیست پیشرفته	
نوع درس: نظری تعداد واحد: ۳ پیش نیاز: ندارد سال تحصیلی: ۹۸-۱۳۹۷ نیمسال: اول	کد درس: مدت تدریس: ۵۱ ساعت (۱۷ جلسه) رشته و مقطع تحصیلی گروه هدف: کارشناسی ارشد مهندسی ایمنی صنعتی مدرس/ مدرسین: دکتر رضا سعیدی - دکتر غزاله منظمی تهرانی محل اجراء: دانشکده بهداشت و ایمنی

هدف کلی:

در این درس دانشجویان با آلودگیهای محیط‌زیست و روشهای پیشگیری و کنترل آنها آشنا می‌شوند.

اهداف ویژه:

در پایان این دوره انتظار می‌رود فراگیر:

- با منابع محیط‌زیست و خصوصیات آنها و مکانیسم‌های خودپالایی طبیعت آشنا باشد.
- مصارف عمده آب را بشناسد و بتواند اهمیت و ویژگیهای کیفی آب در هر یک از مصارف را بیان نماید.
- منابع آلودگی آب را شناخته و نقش و سهم هر یک در آلودگی منابع آب را بداند.
- ویژگیهای کیفی آب و اهمیت و اثرات هر یک را درک نماید.
- با استانداردها و رهنمودهای کیفیت آب در مصارف مختلف آشنا شود.
- انواع روشها، واحدها و اهداف تصفیه آب را بشناسد.
- با عوامل مؤثر بر انتخاب واحدهای تصفیه در احداث تصفیه‌خانه آب آشنا شود.

- مکانیسم روشهای تصفیه آب را درک نماید.
- ترتیب و نحوه استقرار واحدهای تصفیه در تصفیه‌خانه آب را بشناسد.
- با خطرات، اثرات بهداشتی و زیست‌محیطی و ضرورت مدیریت فاضلابها و پسماندهای صنعتی آشنا باشد.
- خصوصیات کمی و کیفی فاضلابهای صنعتی و عوامل تعیین کننده آنها را بشناسد.
- با اجزای مدیریت جامع فاضلاب صنعتی آشنا باشد.
- روشهای کمینه‌سازی میزان جریان و درجه آلودگی فاضلاب صنعتی را بشناسد و بتواند آنها را پیاده‌سازی نماید.
- با روشهای جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب صنعتی و الزامات طراحی، بهره‌برداری و نگهداری آنها آشنا باشد.
- ترتیب و نحوه استقرار واحدهای تصفیه در تصفیه‌خانه فاضلاب را بشناسد.
- انواع پسماندهای صنعتی و خصوصیات کمی و کیفی آنها را بشناسد.
- با اجزای مدیریت جامع پسماند صنعتی آشنا باشد.
- با روشهای کاهش تولید و کمینه‌سازی پسماند صنعتی آشنا بوده و بتواند آنها را پیاده‌سازی نماید.
- با تأسیسات مدیریت پسماند صنعتی و الزامات آنها آشنا باشد.
- در یک واحد صنعتی بتواند وضعیت مدیریت فاضلاب و پسماند را ارزیابی نموده و برنامه ارتقاء ارائه دهد.
- با تاریخچه مدیریت منابع طبیعی، تشکیلات، سازمانها و ارگانهای حفاظت محیط‌زیست در ایران آشنا باشد.
- وضعیت بحران‌های اصلی آلودگی و کاهش منابع در جهان، جایگاه محیط‌زیست در فرآیند برنامه‌ریزی و توسعه پایدار را بداند.
- مفاهیم و علل و عوامل آلودگی هوا را بشناسد. طبقه بندی منابع آلاینده هوا، آلاینده های عمده هوا و اثرات آلودگی هوا بر سلامت انسانها را بداند.
- با اثرات آلودگی هوا بر پوشش گیاهی، آثار باستانی و ساختمانها و اقلیم آشنا باشد. همچنین با اثرات جهانی آلاینده های عمده هوا (اینورژن، مه دود فتوشیمیایی، باران اسیدی، تخریب لایه ازن، گرمایش جهانی) و شاخص کیفیت هوا آشنا باشد.
- مفاهیم اساسی صوت را بداند و با نحوه اندازه گیری و انتشار صوت آشنا باشد.
- جنبه های زیست محیطی صدا و اثرات آن را بشناسد و با نحوه کنترل آنها آشنا باشد.

محتوای آموزش و ترتیب ارائه دروس:

مدرب	موضوع جلسه	جلسات	ردیف
دکتر رضا سعیدی	➤ آشنایی با سرفصل دروس، منابع، روش تدریس و بیان چارچوب فعالتهای کلاسی و ارزشیابی ➤ منابع محیط‌زیست و مکانیسم‌های خودپالایی طبیعت	جلسه اول	۱
دکتر رضا سعیدی	➤ چرخه و بیلان آب در طبیعت	جلسه دوم	۲

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ انواع منابع آب و ویژگیهای کمی و کیفی آنها ➤ مصارف آب و اهمیت ویژگیهای کیفی آب در هر یک از مصارف ➤ منابع آلاینده آب و ویژگیهای آنها 		
دکتر رضا سعیدی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ویژگیهای کیفی آب و اهمیت و اثرات آنها ➤ استانداردها و رهنمودهای کیفیت آب در مصارف مختلف 	جلسه سوم	۳
دکتر رضا سعیدی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ انواع روشها، واحدها و اهداف تصفیه آب ➤ عوامل مؤثر بر انتخاب واحدهای تصفیه در احداث تصفیه‌خانه آب 	جلسه چهارم	۴
دکتر رضا سعیدی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ مکانیسم روشهای تصفیه آب ➤ ترتیب و نحوه استقرار واحدهای تصفیه آب 	جلسه پنجم	۵
دکتر رضا سعیدی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ خطرات، اثرات بهداشتی و زیست‌محیطی و ضرورت مدیریت فاضلابها و پسماند صنعتی ➤ خصوصیات کیفی فاضلابهای صنعتی و روشهای سنجش آنها ➤ خصوصیات کمی فاضلابهای صنعتی و عوامل تعیین کننده آنها ➤ چارچوب مدیریت جامع فاضلاب صنعتی ➤ روشهای کمینه‌سازی میزان جریان و درجه آلودگی فاضلاب صنعتی 	جلسه ششم	۶
دکتر رضا سعیدی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ روشهای جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب صنعتی ➤ آشنایی با مراحل تصفیه مقدماتی و اولیه فاضلاب صنعتی و الزامات بهره‌برداری و نگهداری آنها ➤ آشنایی با مراحل تصفیه ثانویه فاضلاب صنعتی و الزامات بهره‌برداری و نگهداری آنها ➤ آشنایی با مراحل تصفیه پیشرفته فاضلاب صنعتی و الزامات بهره‌برداری و نگهداری آنها 	جلسه هفتم	۷
دکتر رضا سعیدی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ استفاده مجدد از پسابهای صنعتی: گزینه‌ها، الزامات و روشهای اجرایی ➤ انواع پسماندهای صنعتی و خصوصیات کمی و کیفی آنها ➤ اجزای مدیریت جامع پسماند صنعتی 	جلسه هشتم	۸
دکتر رضا سعیدی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ روشهای کاهش تولید و کمینه‌سازی پسماند صنعتی ➤ تأسیسات مدیریت پسماند صنعتی و الزامات آنها ➤ قوانین و مقررات ملی و کنوانسیونهای بین‌المللی در حوزه مدیریت فاضلاب و پسماند صنعتی 	جلسه نهم	۹
دکتر منظمی تهرانی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ آشنایی با محیط‌زیست، تعاریف کلیدی و مقدماتی 	جلسه دهم	۱۰
دکتر منظمی تهرانی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ منابع طبیعی و تاریخیچه مدیریت آن در ایران، آشنایی با تشکیلات، سازمانها و ارگانهای حفاظت محیط‌زیست 	جلسه یازدهم	۱۱
دکتر منظمی تهرانی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ وضعیت بحران‌های اصلی آلودگی و کاهش منابع در جهان- جایگاه محیط‌زیست در فرآیند برنامه‌ریزی و توسعه پایدار 	جلسه دوازدهم	۱۲

دکتر منظمی تهرانی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ آلودگی هوا (ترکیب هوا، لایه‌های مختلف اتمسفر، تعریف آلودگی هوا، عوامل جوی موثر بر آلودگی هوا، عوامل جغرافیایی و توپوگرافی موثر بر آلودگی هوا، علل اصلی آلودگی هوای تهران ➤ طبقه بندی منابع آلاینده هوا، آلاینده های عمده هوا، اثرات آلودگی هوا بر سلامت انسانها 	جلسه سیزدهم	۱۳
دکتر منظمی تهرانی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ اثرات آلودگی هوا بر پوشش گیاهی، اثرات آلودگی هوا بر آثار باستانی و ساختمانها، اثرات آلودگی هوا بر اقلیم ➤ اثرات جهانی آلاینده های عمده هوا (اینورژن، مه دود فتوشیمیایی، باران اسیدی، تخریب لایه ازن، گرمایش جهانی) و شاخص کیفیت هوا 	جلسه چهاردهم	۱۴
دکتر منظمی تهرانی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ مفاهیم اساسی صوت 	جلسه پانزدهم	۱۵
دکتر منظمی تهرانی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ اثرات صدا و نحوه کنترل آن 	جلسه شانزدهم	۱۶
دکتر منظمی تهرانی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ حل مسائل و پاسخگویی به سوالات 	جلسه هفدهم	۱۷

روش تدریس (آموزش):

➤ سخنرانی

➤ پرسش و پاسخ

➤ حل مسئله

وظایف و تکالیف (فعالیت‌های دانشجو):

➤ پاسخگویی به سوالات و حل مسائل

➤ ارائه شفاهی یک مقاله از مجلات معتبر

➤ شرکت در بحث‌های کلاسی

نحوه ارزشیابی دانشجو:

➤ پاسخگویی به سوالات و حل مسائل: ۳-۴ نمره

➤ ارائه شفاهی یک مقاله از مجلات معتبر: ۳ نمره

➤ کوییز و امتحان میان ترم: ۳-۴ نمره

➤ امتحان نهایی: ۹-۱۱ نمره

منابع آموزشی:

- ۱- ترکیان، ایوب، جعفر زاده، محمد تقی (ترجمه)، ۱۳۸۰، تصفیه فاضلابهای صنعتی، شرکت شهرکهای صنعتی تهران، تهران، (دو جلد).
- ۲- خانی، محمدرضا، یغمائیان، کامیار، حجتی، مهران (ترجمه)، ۱۳۹۰، مهندسی فاضلاب، دوره شش جلدی، انتشارات خانیران، تهران.
- ۳- عبدلی، محمدعلی، جلیلی قاضی زاده، مهدی، سمیعی فرد، رضا، ۱۳۸۹، مدیریت پسماند خطرناک، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- 4- AWWA, 2011. Water Quality and Treatment. 6th ed., McGraw-Hill Inc., New York.
- 5- Eckenfelder, W.W., Jr., 2009, Industrial Water Quality, 4th ed., McGraw-Hill, Inc., New York.
- 6- Karnofsky, B. 1997. Hazardous Waste Management, Compliance Handbook. 2nd ed., Van Nostrand Reinhold, New York.
- 7- Metcalf & Eddy, Inc., 2013. Wastewater Engineering: Treatment and Resource Recovery. 5th ed., McGraw-Hill, Inc., New York.
- 8- Nemerow, N.L., 2006. Industrial Waste Treatment. Elsevier Science & Technology Books, New York.
- 9- Pichtel, J., 2014. Waste Management Practices: Municipal, Hazardous and Industrial. 2nd ed., Taylor & Francis Group, Boca Raton.
- 10- Qasim, S.R., 1999. Wastewater Treatment Plants, Planning, Design and Operation. 2nd ed., Technomic Publishing Co., Lancaster, PA.
- 11- Ranade, V.V., Bhandari, V.M., 2014. Industrial Wastewater: Treatment, Recycling, and Reuse. Butterworth-Heinemann, Oxford.
- 12- Murphy, E., & King, E. (2014). Environmental Noise Pollution: Noise Mapping, Public Health, and Policy. Newnes.